

Sygn. akt II Ka 612/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 listopada 2019r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Karol Troć
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Paulina Jarczak

przy udziale prokuratora Lidii Bem

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2019 r.

sprawy **R. W. (1)** oskarżonego o czyn z art. 207 § 1 kk i in.

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach

z dnia 19 czerwca 2019 r. sygn. akt II K 511/18

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

II. zasądza od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. W. (1) 840 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 140 zł tytułem kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt II Ka 612/19

UZASADNIENIE

R. W. (1) został oskarżony o to, że w okresie od czerwca 2016 r. do 03 lutego 2017 roku w msc. (...)-(...) K. przy ul. (...), woj. (...), fizycznie i psychicznie znęcał się na żonę M. W. (1), w ten sposób, że wywoływał jej awantury domowe, wydawał polecenia, znieważał ją słowami powszechnie uważanymi za obelżywe i wulgarne, groził pozbawieniem życia, pobiciem i uszkodzeniem ciała, spaleniem domu oraz zniszczeniem ich wspólnego mienia, szarpał za ubrania, popychał, uderzał w twarz, wykręcał ręce, rzucał w kierunku jej osoby ciężkimi przedmiotami, a w dniu 30 stycznia 2017 r. spowodował u niej obrażenia ciała w postaci sińca w obrębie przedramienia prawego, sińca w obrębie ramienia lewego oraz zadrapania w okolicy nadgarstka lewego, które to obrażenia ciała należą do kategorii lekkich i powodują naruszenie czynności narządów ciała na okres nie przekraczający siedem dni,

tj. o czyn z art. 207 § 1 kk w zb. z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

Sąd Rejonowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 19 czerwca 2019 r., sygn. II K 511/18:

I. oskarżonego R. W. (1) uznał za winnego dokonania zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 207 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk w zb. z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za czyn ten na podstawie art. 207 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk skazał go na karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 41a § 1 i 4 kk orzekł wobec oskarżonego zakaz zbliżenia się do pokrzywdzonej M. W. (2) na odległość mniejszą niż 50 (pięćdziesiąt) metrów przez okres 2 (dwóch) lat;

III. na podstawie art. 46 § 1 kk orzekł od oskarżonego R. W. (1) na rzecz pokrzywdzonej M. W. (1) kwotę 3.000 (trzech tysięcy) złotych tytułem częściowego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę;

IV. zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. W. (1) 2.952 (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa) złote tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

V. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 120 (stu dwudziestu) złotych tytułem opłaty oraz kwotę 365 (trzysta sześćdziesiąt pięć) złotych tytułem pozostałych kosztów sądowych.

Apelację od przedstawionego wyżej wyroku, na podstawie art. 425 § 1 i 2 kpk w zw. z art. 444 kpk, wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając go w całości, na korzyść R. W. (1).

W oparciu o art. 427 § 2 kpk w zw. z art. 438 pkt 2 i 3 kpk wyrokowi temu zarzucił:

I. obrazę przepisów postępowania karnego, która miała wpływ na treść wyroku, a w szczególności art. 4 kpk, art. 7 kpk w zw. z art. 410 kpk, polegającą na jednostronnej, dowolnej ocenie materiału dowodowego, przeprowadzonej wyłącznie na niekorzyść oskarżonego, bez uwzględnienia i z pominięciem okoliczności i faktów przemawiających na korzyść oskarżonego R. W. (1), a nadto dokonania oceny materiału dowodowego w sposób sprzeczny ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego;

II. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na treść wydanego orzeczenia, poprzez bezpodstawne przyjęcie, że oskarżony popełnił zarzucany mu czyn, w sytuacji gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności zeznania samej pokrzywdzonej, nie dają podstawy do przypisania R. W. (2) winy w zakresie wyczerpania swoim zachowaniem znamion czynu zabronionego z art. 207 § 1 kk.

Podnosząc powyższe zarzuty, na podstawie art. 427 § 1 kpk i art. 437 kpk, obrońca oskarżonego wniósł o zmianę powyższego wyroku i uniewinnienie oskarżonego R. W. (1) od zarzucanego mu czynu, ewentualnie na wypadek gdyby Sąd nie podzielił stanowiska prezentowanego powyżej, obrońca wniósł o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W toku rozprawy apelacyjnej obrońca oskarżonego poparł apelację i wnioski w niej zawarte. Prokurator wniósł o nieuwzględnienie apelacji i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy. Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej wniósł o nieuwzględnienie apelacji i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy oraz o zasądzenie od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej kosztów zastępstwa procesowego. Oskarżony przyłączył się do stanowiska obrońcy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego jako bezzasadna, nie zasługiwała na uwzględnienie. Sąd Okręgowy poddając zaskarżony wyrok kontroli instancyjnej nie stwierdził w nim naruszenia przepisów procesowych art. 4 kpk, art. 7 kpk i art. 410 kpk, w wyniku których to naruszeń doszłoby do wadliwości w zakresie poczynienia przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych, mających wpływ na treść wyroku.

Na wstępie, w odniesieniu do zarzutu z pkt 1 wniesionego środka odwoławczego, podkreślić należy, iż nie jest właściwe formułowanie w apelacji czy zażaleniu zarzutu naruszenia prawa materialnego czy procesowego przez użycie określenia, że zarzut ten dotyczy "w szczególności" wymienionych przez skarżącego przepisów. Takie sformułowanie oznacza, że skarżący sugeruje naruszenie także jakichś innych, nie wyszczególnionych w środku

odwoławczym przepisów prawa. W orzecznictwie wielokrotnie zwracano uwagę, że użyty w tym kontekście zwrot „w szczególności” jest semantycznie pusty. Jeśli skarżący uważa, że Sąd dopuścił się naruszenia innych jeszcze, poza wskazanymi w środku odwoławczym przepisów, to powinien zarzuty te wyartykułować wprost (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 lutego 2009 r., sygn. II AKz 80/10, OSA Kat 2010 nr 1, poz. 20, Prok. i Pr. 2010 nr 7-8, poz. 40, str. 17, Legalis Numer 227135).

Przechodząc do meritum, w ocenie Sądu Okręgowego zarzuty naruszenia przepisów procesowych art. 4 kpk, art. 7 kpk w zw. z art. 410 kpk uznać należało za nietrafne. Argumentacja przedstawiona w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku jest zgodna z wymogami art. 7 kpk, przekonująca, pozbawiona luk, sprzeczności i dwuznaczności. Sąd Rejonowy sprostował także normie art. 410 kpk i przeprowadził analizę całokształtu ujawnionych dowodów i okoliczności - zarówno tych, które tezę oskarżenia potwierdzały, jak i tych, które ją podważały. Skarżący nie wykazał, aby dowody przeciwne wersji wydarzeń, prezentowanej przez jego mocodawcę, ocenione zgodnie z art. 7 kpk, powinny zostać odrzucone przez Sąd Rejonowy jako niewiarygodne. Proces dochodzenia przez Sąd Rejonowy do konkretnych wniosków odnośnie poszczególnych elementów zachowania oskarżonego, które wypełniły znamiona wieloczynowego, rozciągniętego w czasie, przestępstwa znęcania się z art. 207 § 1 kk w zw. z art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, nie został przez skarżącego podważony przekonująco, logicznie i skutecznie, w stosunku do argumentów Sądu I instancji, wyartykułowanych w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku.

Sąd Okręgowy nie dopatrywał się w zeznaniach pokrzywdzonej sprzeczności, które powodowałyby konieczność uznania, że Sąd Rejonowy obdarzył je wiarą wbrew wymogom art. 7 kpk, logicznemu rozumowaniu i zasadom doświadczenia życiowego. Stan dowodów zgromadzonych w przedmiotowej sprawie nie prowadził do ustalenia, iż nieprawidłowe zachowania obojga małżonków były porównywalne. Wręcz przeciwnie, prawidłowym jest wniosek, iż kolosalna przewaga występowała po stronie oskarżonego, który nie próbował nawet zaprzeczać, iż w okresie wskazanym w akcie oskarżenia niszczył przedmioty objęte majątkiem wspólnym, mieszkał u innej kobiety, a nawet, że zdarzyło mu się uderzyć M. W. (1) w twarz otwartą ręką (k. 19v-20). Nieprawidłowe zachowania oskarżonego miały miejsce nawet w czasie, kiedy nie spożywał alkoholu, zaś ich mnogość, porywczosć oskarżonego oraz agresja słowna skierowana przeciwko żonie, nie miały miejsca wyłącznie w czasie, kiedy pozostawali sami w domu. Mimowolnymi świadkami kolejnych awantur były nie tylko małoletnie dzieci stron, ale także członkowie rodziny, sąsiedzi, znajomi oraz funkcjonariusze Policji, uczestniczący w interwencjach. Sąd Rejonowy wyraźnie rozróżnił, które depozycje złożone przez poszczególnych świadków dotyczyły zdarzeń, o których wiedzę powzięli oni od pokrzywdzonej, jedynie „ze słyszenia”, a którzy byli naoczniymi świadkami poszczególnych nieprawidłowych zachowań oskarżonego R. W. (2) (m.in. J. K., A. D. i A. S.), przykładając do tego stosowną miarę. Oblanie przez oskarżonego przedmiotów zebranych na podwórku beznzyną i ich podpalenie, czyniło realnymi obawy pokrzywdzonej, związane ze spełnieniem gróźb kierowanych do niej przez oskarżonego. W świetle zeznań interweniujących policjantów działanie to trudno uznać jedynie za próbę ogrzania się. Analogiczne uwagi dotyczą historii ze sznurem, o której zeznały A. D., A. S. i J. K. – odmiennie od wersji oskarżonego. Warto zwrócić także uwagę, iż o pomoc w dostaniu się do domu K. T. (przyjaciółki, a następnie nowej partnerki oskarżonego), u której R. W. (1) miał mieszkać w czasie wskazanym w stawianym mu zarzucie, została poproszona i spełniła tą prośbę mieszkająca w tej samej miejscowości B. R. – ciotka wyżej wymienionej, która jak przyznała, z pokrzywdzoną miała styczność może dwa razy. W lokalnej społeczności musiało zatem istnieć zrozumienie i empatia dla trudnej sytuacji M. W. (1).

Jak wynika z pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia, o wartości procesowej poszczególnych dowodów przesądziła wyłącznie ich treść w aspekcie wewnętrznej spójności oraz konfrontacji z treścią innych dowodów (spójność zewnętrzna), zaś ocena dokonana przez Sąd Rejonowy wbrew twierdzeniom apelującego, nie odbyła się wybiórczo poprzez aprioryczne preferowanie lub dyskwalifikowanie jednych dowodów na rzecz drugich, według klucza najkorzystniejszego dla jednej ze stron procesowych, lecz stanowiła wynik dogłębnej analizy i swobodnej oceny, następnie odpowiednio uargumentowanej.

Dyskredytowanie zeznań pokrzywdzonej i próba przedstawienia jej w negatywnym świetle m.in. z uwagi na palenie papierosów czy też zazdrość o inną kobietę, z którą zaczął spotykać się jej mąż, akurat w tej konkretnej sprawie, przy wadze dowodów stanowczo obciążających oskarżonego, także nie mogło przynieść oczekiwanego dla skarżącego

rezultatu. Dla bytu przestępstwa znęcania nie ma znaczenia, czy ofiara sprzeciwiała się działaniom sprawcy, tj. czy podejmowała próbę obrony, czy też pozostawała całkowicie bierna. Kluczowa jest wspomniana już w niniejszych rozważaniach zdecydowana przewaga po stronie oskarżonego. Właściwości i warunki osobiste osoby, nad którą znęca się dany sprawca, czy to zasługujące na pochwałę czy dezaprobatę, nie odbierają jej jednak statusu osoby pokrzywdzonej. Nie przekonał Sądu Okręgowego także argument obrońcy odnośnie znaczenia wspólnego wyjazdu stron do Z., któremu to skarżący nadał nadmierne znaczenie, pomijając zgodną z doświadczeniem życiowym ostatnią, naiwną i nieskuteczną próbę ratowania małżeństwa z kilkunastoletnim stażem i trójką dzieci.

Na uwzględnienie nie zasługiwał także wtórny zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, który polegał na ustaleniu sprawstwa oskarżonego. Aby wykazać błąd ustaleń faktycznych lub naruszenie standardów swobodnej oceny i interpretacji dowodów, nie wystarczy subiektywne przekonanie obrońcy o nieprawidłowości zaskarżonego orzeczenia. Konieczne jest wykazanie, że w zaskarżonym wyroku poczyniono ustalenia, faktycznie nie mające oparcia w przeprowadzonych dowodach albo że takiego ustalenia nie dokonano, choć z przeprowadzonych dowodów określony fakt jednoznacznie wynikał, bądź wykazanie, że tok rozumowania Sądu I instancji był sprzeczny ze wskazaniami doświadczenia życiowego, prawami logiki czy z zasadami wiedzy. Skarżący we wniesionej apelacji nie wykazał nieprawidłowości rozumowania Sądu Rejonowego w zakresie istotnych dla rozstrzygnięcia ustaleń. Ustalenia faktyczne w przedmiotowej sprawie implikowała pierwszoinstancyjna ocena dowodów, która w pełni spełniła wymogi art. 7 kpk.

Jak orzekł Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 03 grudnia 2014 r., sygn. II AKa 192/14, w razie oparcia skargi na zarzutach mieszanych, to jest twierdzeniu odpowiadającym kilku podstawom odwoławczym, jako podstawę odwołania należy powoływać zarzut tzw. pierwotny, a nie wtórny, stanowiący pochodną usterki pierwotnej. Nieodpowiednie jest bowiem powoływanie kilku zarzutów, gdy jeden z nich jest konsekwencją innego, bądź gdy zarzuty te wzajemnie się wykluczają. Skoro apelacja w badanej sprawie zarzuca obrazę przepisów prawa procesowego, mającą wpływ na treść orzeczenia, to błąd ustaleń faktycznych jest pochodną owej usterki, bo jeden zarzut powoduje kolejne, aż po niesprawiedliwość wyroku. Często skutkiem nieprawidłowej oceny dowodów byłyby nie tylko błędne ustalenia faktyczne, ale również nieprawidłowa subsumcja oraz niewspółmierna kara. Przyjmowanie za podstawę apelacji wszystkich przyczyn odwoławczych jest zbędne, bo wystarcza przyjąć jedną z nich, a to pierwotną. Stwierdzenie jej spowoduje uwzględnienie apelacji i przeciwnie: oddalenie zarzutu pierwotnego spowoduje pominięcie rozważań odnośnie do zarzutów wtórnych (KZS 2015/2/42, LEX nr 1602929).

Na zakończenie tej części rozważań, na marginesie dodać jedynie można, iż obrońca oskarżonego w uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego (k. 304v) zupełnie niesłusznie powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2002 r., sygn. II KKN 170/00, przytaczając jedynie niewielki fragment tegoż judykatu, który z realiami przedmiotowej sprawy miał niewiele wspólnego. W wyroku tym Sąd Najwyższy orzekł, iż uprawnienie sądu do modyfikacji ram czasowych okresu popełnienia przestępstwa określonego w art. 207 kk rozciąga się do daty wyroku sądu pierwszej instancji. Rozszerzenie zakresu rozpoznawania o nowy element jednorodnego czynu (o wieloczynowo określonych znamionach) nie może być traktowane jako przejmowanie uprawnień oskarżycielskich przez sąd, mieści się bowiem w granicach tożsamości czynu i stanowi wyłącznie dopuszczalną, a jednocześnie konieczną modyfikację ram czasowych popełnionego przestępstwa (OSNKW 2002/7-8/55, Biul.SN 2002/6/24, Prok.i Pr.-wkl. 2002/11/2, LEX nr 53737). Biorąc pod uwagę powyższe oraz fakt, iż oskarżonemu R. W. (1) w tej sprawie przypisano czyn mieszczący się w granicach czasowych od czerwca 2016 r. do 03 lutego 2017 r., zaś wyrok Sądu I instancji zapadł w dniu 19 czerwca 2019 r, trudno w/w orzeczenie Sądu Najwyższego uznać za przytoczone trafnie i przemawiające na korzyść podsądnego z tej sprawy.

Kierując się przedstawionymi wyżej racjami, Sąd Okręgowy uznał zaskarżony wyrok za prawidłowy w kwestii winy oskarżonego.

We wniesionej apelacji obrońca nie zarzucił pierwszoinstancyjnemu rozstrzygnięciu o karze rażącej niewspółmierności. Przy braku przesłanek z art. 440 kpk, Sąd Okręgowy nie miał podstaw, by na skutek tak sformułowanego środka odwoławczego odnieść się do rodzaju i wymiaru kary orzeczonej wobec oskarżonego w

zaskarżonym wyroku (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 25 stycznia 2018 r., sygn. II AKa 275/17, Legalis Numer 1728581).

Z tych też względów, Sąd Okręgowy stosownie do treści art. 456 kpk w zw. z art. 437 § 1 kpk, zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 631 kpk Sąd Okręgowy zasądził od oskarżonego R. W. (1) na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. W. (1) kwotę 840 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym, ustalając wysokość tej kwoty zgodnie z § 11 ust. 2 pkt 4 w zw. z ust. 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 z późn. zm.).

O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze, Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 636 § 1 kpk w zw. z art. 627 kpk i art. 8 w zw. z art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. Nr 49, poz. 223 z 83 r. z późn. zm.), zasądzając od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 120 zł tytułem opłaty oraz 20 zł wydatków postępowania odwoławczego.